

Statssekretær Erik Lahnstein

Fremtidige muligheter i Norskehavet og nordområdene

(Illustrasjon: Forside: "Fremtidige muligheter i Norskehavet og nordområdene")

Kjære alle sammen, og takk for invitasjonen til denne olje og gasskonferansen i Sandnessjøen. Jeg er svært glad for å være her for å snakke om mulighetene i Norskehavet og i nordområdene.

Å utnytte mulighetene i nordområdene er regjeringens viktigste satsingsområde. Og energi står sentralt i dette arbeidet. Ressurser er, sammen med Russland og klima, de tre viktigste driverne for utviklingen i Nord og i nordområdesatsingen.

Norskehavet og nordområdene er rike på ressurser, fonybare og ikke fornybare. Fisk, olje og gass, vannkraft, vind. Dette er ressurser som er og vil fortsette å være viktige for denne landsdelen og for hele Norge. Men da må vi fortsatt holde fokus på *bærekraftig ressursforvaltning*.

Norge som betydelig energiaktør

(Illustrasjon: Plattform)

Norge er en stor energiaktør. Vi er verdens nest største gasseksportør, sjette største oljeeksportør og sjette største vannkraftprodusent. Og vi er verdens nest største fiskeeksportør.

Petroleumssektoren er Norges viktigste næring og har bidratt vesentlig til norsk velstandsutvikling. Den utgjør ¼ av BNP, 1/3 av statens totale inntekter og ½ av total eksportverdi. Den kompetansen petroleumsnæringen har opparbeidet seg fra norsk sokkel brukes nå i stadig større grad internasjonalt og skaper verdier både hjemme og ute. Ved at norsk petroleumsindustri lykkes internasjonalt, fortsetter den å skape verdier også når produksjonen på norsk sokkel faller.

(Illustrasjon: Norske offshorebedrifters omsetning i 2009)

Den norske leverandør- og serviceindustrien innenfor olje og gass ekspanderer raskt. Norsk leverandørindustri tjente i 2009 nesten like mye på sine aktiviteter i utlandet som i Norge.

Norsk offshoreindustri samlete omsetning i 2009 var på 316 mrd kr.

Av dette var 244 mrd kr petroleumsrettet. Og over 48 % av denne petroleumsrettede omsetningen kom fra offshoreaktiviteter i utlandet. I kroner utgjorde dette 118 mrd., mot en omsetning på 126 mrd fra Norge. (tall fra INTSOK)

(Illustrasjon: Norske offshorebedrifters omsetning i utlandet)

Og veksten har vært formidabel. Bare fra 2007 til 2009 har veksten i utenlandsomsetningen vært på 25 %, og det etter en særlig sterk vekstperiode fra 2005 - 2007. Dette gir norsk leverandør- og serviceindustri en markedsandel globalt på 11 % i 2009.

Dette er et godt eksempel på hvordan utvikling av aktivitet, politisk regulering og god markedsdynamikk har gitt kompetansemessige fortrinn som nå representerer store verdier.

Og det er en viktig utenrikspolitisk oppgave å bistå norsk næringsliv i disse internasjonaliseringsbestrebelse. UD samarbeider nært med OED som fagansvarlig departement på energifeltet og med NHD på internasjonal nærings- og handelsvirksomhet. Innovasjon Norge og INTSOK er sentrale aktører vi arbeider tett med. Jeg har selv hatt gleden av å bidra i svært konkret arbeid for fremme norske petroleumsinteresser ikke bare i Nordområdene, men også gjennom reiser til Malaysia og De forente arabiske emirater. Måten vi har lykkes med å utvikle et bredt nettverk av bedrifter og en sterk teknologisk og forretningsmessig innovasjonsdynamikk gir et godt utgangspunkt for å selge inn norske interesser.

Utviklingen av olje- og gassindustrien i Norge er et fantastisk eksempel på en suksesshistorie skapt på basis av en felles visjon hvor alle har trukket i samme retning. Det er dette vi må få til for å lykkes med Nordområdesatsingen. Vi må trekke sammen. Vi må evne å samle oss bak en felles visjon. Klarer vi dette, så kan Nordområde-satsingen bli et nytt kapittel i en slik ny suksesshistorie.

(Illustrasjon: Kart med Norge 'opp-ned'/Verden sett fra Nordpolen)

Kort fortalt er Nordområdesatsingen denne:

- Nordområdesatsingen er regjeringens viktigste strategiske satsing i utenrikspolitikken. Dette er et område der vi fikk et markert skifte både i tilnærming og trykk med regjeringsskiftet i 2005 og Soria Moria-erklæringen. Dette er den delen av Norges nærområder der mest er i endring, der vi har avgjørende interesser å ivareta, og der vi har både ansvar og muligheter til å utgjøre en forskjell.
- Det er en satsing som vil lykkes dersom vi får til det *samspillet* som må prege politikk i det 21. århundre: Vi må evne å se *på tvers* av sektorer, evne til å samarbeide offentlig og privat, evne til å videreutvikle samarbeid med andre land, og inngå nytt samarbeid og nye partnerskap.
- Det er en satsing som vil lykkes om vi klarer å *oppdatere våre mentale kart*, trekke lærdom fra historien – men også justere våre tilvante tenkemåter.

Utenriksdepartementet har samordningsansvaret for nordområdepolitikken. Men på hver sine felt har alle departementer et nordområdeansvar.

Nordområdesatsingen er ikke et kvartalsprosjekt, ikke bare en satsing for neste budsjettår, det er - som utenriksministeren hele tiden har understreket - et *generasjonsprosjekt*, det handler

om moderne samfunnsbygging der vi skal legge stein på stein. Samtidig har vi lov til å være utålmodige. Men vi må skynde oss langsomt.

Det blir ikke verdiskaping i nord etter noen annen oppskrift enn ellers i landet. Det handler om kombinasjonen av kunnskap, ressurser, arbeid og kapital; ideer, mennesker og penger; hardt arbeid; spenstige, men gjennomførbare planer. Det handler om samspill. Og om at forholdene legges til rette.

De siste fire-fem årene har vi tatt viktige steg på denne veien. Mye skjer: Nordområdene er en av de mest dynamiske dagsordener akkurat nå, nasjonalt og internasjonalt. La meg som eksempler nevne:

(Illustrasjon: Nye byggesteiner i nord)

- Vi har satt i gang satsinger som følges opp i nasjonale og regionale planer og budsjetter. Gjennom omfattende dialog og kontakter på kryss og tvers har vi et veikart for den videre satsingen; mye er oppsummert i dokumentet ”Nye byggesteiner i nord”, som vi la frem mars i fjor. Nå settes byggesteinene ut, én for én. Et langsiktig arbeid. Vi er godt i rute med oppfølgingen. Blant tiltakene vi støtter kan jeg nevne styrket oljevernberedskap i regi av Kystverket, utvikling av et faktabasert kunnskapsgrunnlag for petroleumsaktivitet i nord som i sin tur vil styrke grunnlaget for regionale ringvirkninger av petroleumsaktivitet i nord.
- Internasjonalt er det stor interesse for nordområdene og Arktis, og flere land har lansert eller oppdatert sine arktiske strategier. Land som Canada, Russland, USA og EU har kommet med nye politikkdokumenter på dette området. Jeg hadde gleden av å invitere min finske statssekretærkollega til Oslo i forrige måned for å diskutere Finlands arbeid med sin nordrområdestrategi og hvordan vi kan samarbeide videre.
- Land som Kina, Japan, Sør-Korea og Italia har et sterkt voksende engasjement rundt arktiske saker, og ønsker bl.a. å bli permanente observatører i Arktisk råd.
- Vi har tatt et internasjonalt lederskap. *The High North* er nå assosiert med Norge.
- Og så har vi: Norge-Russland. Og ny grense til havs. Og la meg bruke litt tid på dettopp dette.

Russland og delelinjen

(Illustrasjon: Det russiske statsbesøket. Medvedev og Stoltenberg)

Det russiske statsbesøket og delelinjeavtalen var svært viktige milepæler i det norsk-russiske bilaterale samarbeidet, og ikke minst for vårt videre arbeid her i nord.

Enighet om delelinjen innebærer en ny dimensjon i det norsk-russiske bilaterale forholdet. Det åpner opp for nye perspektiver for *et styrket samarbeidet mellom Norge og Russland* og det åpner opp for *nye perspektiver innenfor petroleumssektoren*. Mulighetene er mange.

Etter 40 år ble den norske og russiske forhandlingsdelegasjonen enige om delelinjen. Norge og Russland, som har levd i fred i 1000 år, som har en landegrense fra 1826, vi får nå omsider en grense for hav og kontinentalsokkel.

Det har vært et klart mål for regjeringens nordområdestrategi å finne en løsning på denne saken. Med en delelinje kan en ny epoke for utvikling og verdiskaping for generasjoner starte i Norge, i nord. Da er det viktig at vi alle trekker sammen i samme retning.

I 2005 var kartet over havområdene i våre nordlige farvann preget av mange stiplede linjer, det vil si grenser ute i havet som ikke var endelig avklart, selv om de ble respektert.

Nå har vi trukket linjene:

(7 illustrasjoner som viser grensedragningene)

- I 2006 inngikk vi en avtale med Danmark og Grønlands landsstyre om avgrensning av kontinentalsokkel og økonomisk sone mellom Svalbard og Grønland.
- Senere samme år kom vi til enighet med Island og Færøyene om grensen mellom våre kontinentalsokler, dersom alle tre dokumenterer sokkel utenfor 200 nautiske mil sør i Smutthavet for Sokkelkommisjonen i New York.
- I 2007 inngikk vi avtalen med Russland om maritim avgrensning i Varangerfjorden.
- Og så har vi fått en endelig avklaring på *havets bunn*. Norge har som den første av de arktiske kyststatene fått avklart *kontinentalsokkelens utstrekning*. Våre data ble i april 2009 godkjent av FN. Dermed har vi avklart størrelsen på det moderne Norge, med Svalbard og Jan Mayen, som på land er 375.000 kvadratkilometer – men så pluss kontinentalsokkelen – slik dens utstrekning nå er definert – så blir det totalt 2.660.000 kvadratkilometer.

(Illustrasjon: Delelinjen i Barentshavet og Polhavet)

- Og så, 27. april 2010 kom enigheten mellom de norske og russiske forhandlingsdelegasjoner om trekkingen av *en grenselinje i Barentshavet og Polhavet*.

Den anbefalte løsning er i samsvar med folkeretten og i tråd med moderne rettspraksis. Løsningen innebærer at det omstridte havområdet på til sammen 175.000 kvadratkilometer deles i to tilnærmet like store deler. Linjen er trukket på grunnlag av avstand til de relevante kystene, basert på moderne folkerettslige prinsipper.

Avtalen vil skape klarhet, forutsigbarhet og stabilitet hva gjelder myndighetsutøvelse, kontroll og råderett over ressursene i dette området.

I tillegg til selve delelinjen anbefaler forhandlingsdelegasjonene regler om samarbeid på fiskerisektoren og om samarbeid dersom man skulle finne grenseoverskridende olje- og gassforekomster.

Når det gjelder fiskerisektoren, anbefales det å fortsette det nære, gode og historisk sett vellykkede forvaltningssamarbeidet. Det betyr at avtalene fra 1970-tallet med Russland (Sovjetunionen), den blandede fiskerikommisjon, fastsettelse av kvoter, stenging, reguleringer, maskevidde og så videre, alt dette fortsetter. En suksesshistorie om fiskerisamarbeid på verdensbasis. Denne fiskebestanden er også av de mest verdifulle i verden og nå en av de sunneste.

På petroleumsområdet anbefales det detaljerte regler og prosedyrer for håndtering av olje- og gassfelt som eventuelt måtte ligge på begge sider av delelinjen, slik vi har erfaring med fra Nordsjøen.

Det har siden 1980-tallet vært enighet mellom norske og russiske myndigheter om at det ikke skal letes etter eller utvinnes petroleum i omstridt område. Moratoriet består fram til avgrensingsavtalen trer i kraft. Og ikrafttredelsen skjer etter at den har blitt godkjent av de to lands nasjonalforsamlinger – Stortinget i Norge og Statsdumaen i Russland.

Avgrensingsavtalen vil åpne helt nye perspektiver for samarbeid og utvikling i nord, om ressurser, næringsliv, arbeidsplasser, kunnskap og velferd. Mangel på en grense til havs har lagt begrensninger. Enigheten om en slik grense åpner nye muligheter.

Noen flere ord om vårt forhold til Russland.

For tjue år siden var grensen ved Storskog langt på vei stengt, et par tusen passerte årlig. I dag er det stor trafikk av varer og mennesker med over 100.000 grensepasseringer årlig.

Vårt mål har vært å gjøre det så enkelt som mulig å krysse denne grensen; besøke hverandre, arbeide, studere, handle, drive kulturutveksling.

Vi har fått visjonen om en *Pomorzone* – en økonomisk og industriell samarbeidssone i det norsk-russiske grenseområdet i nord. Vi virkeliggjør nå denne visjonen, steg for steg. Et eksempel er at ufaglært russisk arbeidskraft fra Barentsregionen nå kan få midlertidig arbeidstillatelse i inntil to år, i alle næringer i de tre nordlige fylkene.

Vi vil innføre en *norsk-russisk grensesone*, en sone for lokal grensetrafikk, med et *grenseboerbevis*, slik det er omtalt i den norsk-russiske felleserklæringen fra Medvedevs besøk. Det langsiktige målet for både Russland, Norge og andre europeiske land bør være *et visumfritt Europa*. Visjonen for det norsk-russiske samarbeidet må være et naboskap som med våre øvrige nordiske naboland.

(Illustrasjon: *Energiressursene i Arktis*)

Russland er den største arktiske staten. Halvparten av den arktiske kystlinjen er russisk kyst. Godt over halvparten av alle påviste naturressurser i Arktis ligger i ubestridt russisk område. Og godt over halvparten av Russlands naturressurser ligger i det som defineres som nordområdene eller Arktis.

Bare dette er grunn god nok til å understreke at det ikke kan eksistere noe samarbeid i nord uten Russland. Russlands har legitime interesser i nord – i ressursammenheng, når det gjelder sikkerhet, klima og miljø, og innenfor den vitenskapelige, politiske, kulturelle og den menneskelige dimensjon.

Samtidig er det noe uforutsigbart over Russlands utvikling, nå som før. Dette landet opplevde statssammenbrudd for 20 år siden. Landet er fortsatt i omforming. Men det vi har erfart de siste årene i all hovedsak er en *samarbeidsorientert aktør* i nord, noe presidentbesøket var en klar bekreftelse på.

Vi må fortsatt leve med at Russland har en stor del av sin militære slagkraft i kort avstand fra vår landegrense. Det kaller på *nøkternhet* i våre vurderinger. Som at vi evner å skille mellom økt øvingsmønster og modernisering av fly og fartøy på den ene siden, og økt trussel mot Norge på den andre siden. Det er ikke nødvendigvis en sammenheng.

Men vi trenger NATO og den forankringen det gir oss. Og når vi oppdaterer NATOs strategiske konsept, så viser vi til at det er i nord det faktisk tiner mest.

Vi opplever ikke en økt trussel fra Russland. Våre allierte vet – og Russland vet – at vi kjenner de sikkerhetspolitiske realitetene i nord. Slik viten skaper i sin tur trygghet.

Vi vil utøve jurisdiksjon, suverenitet og myndighet på en troverdig, konsekvent og forutsigbar måte. Vi har anskaffet moderne fregatter og modernisert Kystvakten for å ivareta vårt ansvar og evne til myndighetsutøvelse. Med økt trafikk og oppmerksomhet, må vårt nærvær også økes.

Klimaendringene

(Illustrasjon: Økt skipstrafikk i nord. Med klimaendringene åpnes nye skipsleder i nord)

Nordområdene byr på orkesterplass for *klimaendringene*. Vi kan se at isen smelter. Vi kan se at trafikken langs kysten øker. I nord får vi de sterkeste påminnelser om hvorfor verden må handle mot klimaendringene. Den *kunnskapen* tar vi med oss til de internasjonale konferansene, møtene og ekspertgruppene. Vi opplever også en oppvåkning til hvordan et varmere klima endrer vilkårene for menneskers virke – med utfordringer og muligheter – ikke minst for kyststatene i nord.

Polhavet er i dag blitt en ny arena for staters og menneskers interesse – fortsatt langt fra folk, fortsatt med mye is – men likevel: *Midt i sentrum* for kyststater som har sitt ansvar og sine rettigheter – og i fokus for en lang rekke andre stater som også opptar seg med geopolitikk, forskning og ivaretagelse av sine egne interesser.

(Illustrasjon: Is som smelter i Polhavet)

Vi fortsetter å samle kunnskap klimaendringene i Arktis: Havisens tilbaketrekning, smeltingen av Grønlandsisen og redusert permafrost og snødekke. Vi merker forandringene, ikke minst merker utsatte urfolksgrupper endringene i eget livsgrunnlag. Men våre funn vekker oppsikt, fordi smeltet is i Arktis er værtegn om flom i Det karibiske hav og tørke i Tsjad, midt i Afrika.

Disse klimaendringene merkes også i Norskehavet. Vi kan vente oss endringer i havtemperaturer, havstrømmer og havnivå. Vi kan vente oss forsuring av vannet i havet som følge av økt CO₂-nivå i atmosfæren.

Kontinuerlig forskning og kunnskapsinnhenting knyttet til klimaendringene, i regi av FN, i regi av Arktisk råd og andre organisasjoner er derfor uhyre viktig. Avgjørende kunnskap om de globale klimaendringene fra arbeidet i Arktisk råd la viktige føringer på konklusjonene til FNs klimapanel.

Ressurser

Norge er en betydelig energinasjon. Som nevnt innledningsvis er vi verdens nest største gass eksportør, sjette største oljeeksportør og sjette største vannkraftprodusent. Vi nedlegger betydelig innsats i utvikling av renere teknologi nasjonalt og globalt, og bruker rundt 1 mrd. kr årlig til å fremme ren energi i utviklingsland.

(Illustrasjon: Gassrørledninger inn til Europa)

Norges viktigste bidrag til europeisk energisikkerhet er å fortsette å være en forutsigbar, kompetent og langsiktig energiaktør. Og betydningen av norsk gass for Europa forsterkes ved at produksjonen fra andre europeiske gassprodusenter er på vei ned, mens vår eksport øker. Sammen med Russland dekker vi over 40 % av EUs gasskonsum.

Energi stod selvsagt høyt på dagsorden under det russiske presidentbesøket i april. Norge og Russland konkurrerer på energifeltet, men har også en nær energidialog.

Energiressursenes betydning for Russland og for landets økonomi er meget stor. Og Russland har definert Norge som sine strategiske partner på petroleumssektoren i nord.

Bærekraftig utvikling av petroleumsressursene i nordområdene står sentralt i energisamarbeidet med Russland. Vi har en god energidialog med Russland. Vi er enige om å styrke samarbeidet innenfor energieffektivisering og fornybar energi. Dette er bra – både av hensyn til klima og energisikkerhet. Potensialet for samarbeid innenfor dette feltet, både på myndighetssiden og mellom kommersielle aktører bør være stort.

En betydelig andel av verdens uoppdagede olje- og gassressurser kan befinne seg i Arktis. Det meste av gassressursene antas å ligge i russisk område.

Men petroleumsvirksomhet i nord er teknologisk krevende. Den kaller på større investeringer enn prosjekter i andre petroleumsprovinser. Vi må posisjonere oss for denne nye tidsalderen, med teknologi, gode industri- og tjenesteselskaper – til virksomhet i Norge – og til virksomhet i Russland. Posisjonere oss med god politikk, god lovgivning, og med forvaltningsplaner som balanserer hensynene til olje, gass, fiskeri, naturvern, miljø og klima. 50 norske bedrifter har gått gjennom INTSOKs partnerskapsprosjekt for å kvalifisere seg ytterligere for engasjement i Russland. Norske skipsutstyrsleverandører har en sterk posisjon i Russland.

Barentshavet vil kunne innebære store fremtidige muligheter.

(Illustrasjon: Produksjons- og lagerskip på Nornefeltet i Norskehavet)

I Norskehavet – her utenfor Helgelandskysten – har mange muligheter allerede blitt realisert gjennom flere olje- og gassfunn. Petroleumsvirksomheten i Norskehavet har i dag stor samfunnsmessig betydning, både nasjonalt, regionalt og lokalt. 11 felt er i dag i produksjon her. Oljeproduksjonen avtar, mens gassproduksjonen vil øke betydelig dette tiåret. Den totale produksjonen i 2025 forventes å være på samme nivå som i dag, men med større andel gassproduksjon i forhold til olje.

Nå er særlig spenningen knyttet til resultatene av prøveboringen på Gro-feltet. Dette gassfeltet kan vise seg å være det største funnet på norsk sokkel på 13 år.

Grofeltet kan gi en ny giv til utviklingen i nord, med særlig fokus på den sørlige delen av nordområdene.

Norskehavet har også et betydelig potensial for industriell utvikling knyttet til vindkraft til lands og til havs i regionen rundt Norskehavet.

Langsiktig verdiskaping gjennom bærekraftig bruk av ressursene i Barentshavet, Norskehavet og Nordsjøen er målsetningen av norsk forvaltning av våre havområder.

For et år siden vedtok Stortinget Forvaltningsplanen for Norskehavet. Nå arbeides det med en oppdatering av Forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten. Et tilsvarende arbeid er startet opp for Nordsjøen/Skagerak.

Formålet med disse planene er å sikre klare politiske rammebetingelser for bærekraftig bruk og vern av kyst- og havområdene, for eksisterende aktivitet og for ny aktivitet.

Kyst- og havforvaltning vies økende interesse internasjonalt. Norge er et foregangsland med hensyn til utvikling og etablering av denne type forvaltningsplaner, og vårt arbeid har vakt merkbar og positiv interesse i en rekke land. Dette gjelder spesielt våre forvaltningsplaners helhetlige struktur, innretning og tilnærming.

Når vi legger sammen disse *tre drivere* – *ressurser, klima og Russland* forstår en hvorfor nordområdene er et strategisk satsingsområde for Norge – for liv og virke i nord – langt nord og nord her på Helgelandskysten. Helt sentralt i dette arbeidet står:

(Illustrasjon: Kart)

For det *første*: Vi skal utvikle vårt naboskap med Russland, fortsette det vi har lykkes så godt med – å leve side om side med en stor og kompleks nabo, søke samarbeid og felles muligheter, men samtidig være fast forankret i våre prinsipper og demokratiske samfunnsverdier – og i vår allianse med partnere i Europa og over Atlanterhavet.

For det *andre*: Vi skal ta vårt ansvar som kyststat når det åpnes nye transportruter og vi får økt trafikk. Det gir oss muligheter, men også et stort ansvar. Stikkord er: Havovervåking, søk og redning, fremme av en internasjonal rettsorden til havs, ta vare på det unike og sårbare miljøet. Mye arbeid gjøres på dette feltet allerede.

Og for det *tredje*: Vi skal ligge i front innen ansvarlig utnyttelse av ressursene. De fornybare skal høstes med ansvarlighet. De har vært der i århundrer, og de skal fortsette å være der lenge etter at olje- og gassalderen er over. Vi skal utnytte olje, gass og mineralressurser med den grad av varsomhet som det sårbare arktiske miljøet krever av oss. I hvilken utstrekning og i hvilket tempo ressursene skal utnyttes skal ikke jeg kommentere her. Dette er det jo mange sentrale aktører som debatterer ganske så hørbart. Mitt budskap i dag er imidlertid fokusert på to dimensjoner: Norge skal være helt i front på utvikling av teknologisk, systemmessig, driftsmessig og regulatorisk kompetanse slik at vi kan bidra til å øke sikkerhetsnivået og sikre en forsvalig ressursforvaltning. Det gjelder i Barentshavet, det gjelder i Norskehavet. Forvaltningsplanene er sentrale verktøy for å lykkes med dette.

Det andre budskapet er at Regjeringen er opptatt av å bidra til å sikre regional verdiskaping i Norge og ønsker å plassere norske miljøer slik at vi kan være attraktive partnere i forhold til aktiviteter i andre land.

Dette er de tre driverne i nordområdesatsingen. Og helt sentralt i denne satsingen står viktigheten av : *Nærvær, aktivitet og kunnskap*.

Nærvær: Dette handler om bosetting og om tilstedeværelse i hele nordområderegionen.

Aktivitet: Det handler om at Norge skal ha ambisjon om ligge i front i de aktivitetene som former liv og verdiskaping i nord: Fra næringsliv, forskning og kultur, til den internasjonale arena og det regionale og globale diplomati.

Kunnskap: Kunnskap er selve navet i nordområdesatsingen. Vi skal ha som ambisjon å være den ledende kunnskapsnasjonen i nord: Kunnskap om natur, miljø, ressurser, nye og eksisterende næringer, kunnskap om geopolitikk – kunnskap som kan legge grunnlaget for nye næringer og løfte verdiskapingen i etablerte næringer.

I all korthet: Norge skal være beredt, ha formulert sin politikk, sin strategi og sin visjon i forkant og ikke i etterkant. Et land som vårt – lite kanskje på listene over verdens lands størrelse og antall innbyggere – er stort i nord og stort på alt det som handler om kyst, hav og sokkel – skal ligge i front.

For å avslutte,

(Illustrasjon: Avslutningsbilde: kart med foredragsoverskrift)

Nordområdesatsingen handler på mange måter om å gripe de nye muligheter som åpner seg ved å *jobbe sammen*: mellom regjeringer, mellom kommuner, fylkeskommuner, institusjoner, organisasjoner og folk.

Greier vi dette, kan dette bli Norges mest moderne og vekstkraftige region. Det er inspirasjonen bak tiltakene i ”Nye byggesteiner i nord”. Og vi er godt i gang. Vi må satse på en slik måte at det utløser aktivitet, investeringer, satsinger. Da er *kunnskap* viktig – kunnskap som bygger bro til investeringer, ny verdiskaping og nye arbeidsplasser.

Satsingene for å utvikle det faktabaserte kunnskapsgrunnlaget for petroleumsaktivitet i nord og derved legge grunnlaget for regionale ringvirkninger av petroleumsaktivitet i nord er eksempler på tiltak i nordområdesatsingen som vi håper bidra til å styrke utviklingen i nord.

For å lykkes, må vi

- evne å legge politisk rammer som gjør at en vesentlig del av ringvirkningene fra den olje- og gassvirksomheten vi til slutt bestemmer oss for i nord, kommer i landsdelen.
- evne å samordne oss tilstrekkelig for å bli den strategiske partneren med Russland på petroleumssektoren i nord. Her vil jeg understreke viktigheten av innspill fra næringen særlig mot OED, men også NHD og UD.
- evne å stimulere reiselivsbransjen til systematisk og fokusert satsing på kunnskap, markedsføring, produktutvikling og logistikk-løsninger – og sikre at landsdelens aktører trekker i samme retning – selv om de er konkurrenter. Her på Helgelandskysten må TV-serien ”Himmelblå” ha gitt dere god drahjelp!
- Vi må evne å tenke samferdselsutfordringene i nord i et helhetlig nordområdeperspektiv, der de ulike transportformer utfyller hverandre bedre.
- Og landsdelens politikere og politiske organer må evne å *definere en fellesnevner for nordområdene – utover hvert enkelt fylke*. De må evne å tegne en felles og forpliktende strategi med regjering og statlige myndigheter.
- Nordområdesatsingen skal forankres i nord og eies i fellesskap. Krefter her i nord må være den drivende og førende part. Det store fellesskapet må se helhetsbildet, forstå satsingens nasjonale betydning og stille opp som en god partner.

Klarer vi å koble de rette kreftene innen kunnskap, kapital og ressurser slik at de trekker i samme retning og utløser krefter som kan skape vekst, klarer vi å bli tydeligere på å utforske muligheten i samarbeid og partnerskap, der aktørerene i landsdelen ikke bare samarbeider regionalt, men med hele landet og strategiske partnere internasjonalt. Ja, da er det fantastiske muligheter som ligger foran oss.

Takk for oppmerksomheten!